

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed

אָרד

חופר שיחין. לעולי רגלים דזרכים: שעה ראשונה. שעדיין היא רחוקה להיות חיה בתוך שניה: שלשים. דהוה לה שהתא שפשה אס ישנה מס: אמר להן. כבר עלמה דלא מתומה מס: וזר של רחלים. אילו יתחכן: וקון מנהיגו. אברהם: מטעם נר. עס מציניו. דליקס הדבקס צו: נעשה מחד. חוט השערה שוין. וגורא על כל מציניו. לגבור על כל פשעס: יוסר חייו. יוספרו חיו וגופו שמורה אל הדביות לחטאס:

אָרד

פטור. והיינו נמי כחופר בור
 בזרשותו דאית ליה בעלים והפקיר
 רשותו ללא מני למימר ליה מאי
 בעית ברשותי הכא נמי לא מני
 למימר ליה למה הלכה בהמקח על
 שפטו דהא ברשות הרבים היא: **וטעמא**
לדלושין. שדרך לעשות כן ואינו פושע.
הא לאו לדלושין חייב. אלמא בור
 בזרשותו חייב וקשיא רישא לסיפא:
רישא. דקמיני בור ברשותו פטור ר'
 ישמעאל: **וסיפא.** דלמחייב דדייקין
 הא לאו לדלושין חייב ר"ע: **אלא לרב**
יוסף. דלמא בור ברשותו דכולי
 עולמא חייב דרש דקמיני פטור מני:
לא רשותו ולא בורו. דל"ל ברשותאי
 מאי בעית. ואזכירין לאשמועי' דאע"ג
 דלמיני רשאי לעשות כן דלין עושין
 חלל תחת רשות הרבים מיהו הואיל
 ולרשותו פתחו פטור: **דארווח זה**
ארווחי לרה"ב. ^(א) דהוא ליה חופר
 בור ברה"ב והלכך טעמא לדלושין
 הא לאו לדלושין חייב: **ברה"י הסמוכה**
לרה"ב. ^(ב) כגון מקאה מקום
 מרשותו לרשות הרבים דהוא ליה
 הפקיר רשותו פטור: **ומסר לרבים.**
 דלמא לבני עירו הבור זה אשפרתי
 לרזיך לכס לשמות מי גשמיס
 המתכנסין שם ורמויה לשמות

בהמות מהן הרי הוא מסור לכם
המים: אמר להם שלום. תעלה ו
ודאי כדאמרין לקמן דפשיטא לי
לחפור בורות ומערות לעולי רגלים
מטיל אימת משפטיו עליהם: וס

(א) [לעיל כה.], (ב) [לעיל
מט: לקמן נה.], (ג) גי'
רש"ל אמות, (ד) תוספתא
פ"ו, (ה) שקלים פ"ה ה"א
יבמות קכא: [ע"ש],
(ו) ביבמות אהא חגיגא,
(ז) עירובין כב. [ע"ש],
(ח) [שמות כה.], (ט) עיין
פרש"י לקמן נא: ד"ה טס,

תורה אור השלם

1. בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעלי דומות יהיה
זל: שמות כא לד

2. יבא אלהינו ואל
ירש אש לפני האכל
וסביבו נשערה מאד:
תהלים נ ג

3. אל נערץ בסוד
קדשים רבה ונורא על
כל סביביו:

תהלים פט ח
4. הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ בִּי
כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל
אֲמוֹנָה וְאֵין עוֹל צָדִיק
וְיֵשֶׁר הוּא: דְּבָרִים לֵב ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לארווח
זה לארווח לרה"ר בגון
מקצה מקום מרשותו
לרה"ר דהוה ליה מופר:
(ב) ד"ה צה"י הסמוכה
לנשות הדינים דהוה ליה
הפקיר כח"ל ומצינו
בגון מקצה וכו' נמחק:
(ג) תוס' ד"ה צבור וכו'
פי' צקוטנים לעיל
דקוטנר:

רבינו חננאל
כגון אלו החופרים לאושפין
פטור. פי' יסודות כדכתיב
ואושפין יחישו, ותאכל
יסודותיה, תרגו' ואכלת
אישוותהא. [מסר לו דליו.
כלי שלן]. אמרה להם זכר
של רחלים גורמן לו וזקן
אחד מנהיגו. פי' זכר של
רחלים, אילו של יצחק.
וזמן אילו. אברהם.